

Враховуючи поточну нестабільну економічну ситуацію в Україні, включаючи високий рівень безробіття та низькі зарплати, українці продовжуватимуть намагатися працювати за кордоном, особливо в межах ЄС. Однак міграційний потік може сповільнитися через епідеміологічну ситуацію в нашій країні та світі. Незважаючи на це, українські мігранти ще більше прагнуть акумулювати свої сили й ресурси та надсилати кошти у всі регіони України, аби подбати про свої сім'ї та родини.

Перелік використаних джерел:

1. Face to face with migration in Ukraine. Central and Eastern Europe. *International Labour Organization*. 18.12.2020. URL: https://www.ilo.org/budapest/whats-new/WCMS_764754/lang--en/index.htm.
2. Грошові перекази. Статистика зовнішнього сектору України за методологією 6-го видання «Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції» (МВФ, 2009). Дані статистики зовнішнього сектору. *Національний банк України*. 12.2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external>.

Зварич Роман, Вишнівецький Юрій

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

РОЗШИРЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИРОБНИКА В ЕКОНОМІЦІ ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ

Сучасна індустрія глобального виробництва перетворює ресурси на надзвичайно велику кількість продуктів, приносячи споживачам значно вищий рівень матеріального комфорту, немислимий для попередніх поколінь. Разом із цим світова спільнота володіє знаннями та інструментами для побудови економіки за стандартами XXI ст. В минулому столітті промислове зростання економіки передбачало лінійний характер – «виробництво-використання-утилізація». Проте, цифрова революція відкриває новий вектор розвитку – циркулярну альтернативу, що дозволяє ефективно переміщувати матеріали, енергію, працю та інформацію з метою відновлення природного та соціального капіталу. Це стосується не тільки переробки, але і системи, що мінімізує ризики шляхом управління обмеженими запасами та відновлюваними потоками. Одним із основних факторів, що сприяє переходу до циркулярної економіки є нестабільність витрат на ресурси. В основному це зумовлює підвищення цін, знижуючи якість та впевненість в постачанні, що в підсумку може вплинути на кінцевий результат. Переробка, повторне використання і вторинне виробництво стали складовими економіки замкнутого циклу або циркулярної економіки, поширення якої відбувається стрімкими темпами в ЄС.

Концепція циркулярної економіки – це виклик сучасному екологічному та економічному розвитку, а з іншого боку, – вона відображає їх взаємозв'язок

щодо використання енергії, матеріалів та переробки, що є взаємопов'язаними і усвідомленими. У всіх своїх напрямках економічна активність є взаємопов'язаною з клінічними екологічними (природними) та соціальними (культурними) процесами. Згідно з визначенням ОЕСР, РВВ – це підхід у межах екологічної політики, згідно з яким відповідальність виробника за продукт поширюється на післяпродажний етап його життєвого циклу. Тобто виробники продуктів несуть відповідальність щодо прийняття повернутих продуктів та відходів, що залишилися після використання таких продуктів, так само як і подальше управління відходами та фінансову відповідальність за таку діяльність. Виробник або імпортер продукції несе відповідальність за упаковку для своєї продукції протягом усього її життєвого циклу, включаючи стадії обігу, збирання та утилізації відходів упаковки. Вигоди системи РВВ для держави і для громадян полягають у залученні приватних інвестицій та нових технологій; відсутності витрат на утримання і розвиток інфраструктури роздільного збирання для держави; зменшенні захоронення побутових відходів; збільшенні податкових надходжень за рахунок виходу із тіні діючих операторів збирання, сортування і переробки відходів; розвитку галузі переробки відходів та відповідних галузей машинобудівного комплексу і створення нових робочих місць в зазначених галузях економіки.

Кравчук Володимир, Зварич Ірина

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

СИНТЕЗ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ, ДЕКАПЛІНГУ І ЛАНЦЮГІВ ПОСТАВОК

Наша планета переживає прискорені зміни клімату та деградацію навколишнього середовища [1]. Очікується, що протягом наступних сорока років споживання матеріалів подвоїться разом із щорічними відходами приріст генерації на 70% до 2050 р. [2]. Крім того, тиск громадськості на екологічні проблеми, суворі норми та високий рівень конкуренції штовхають фірми враховувати екологічні проблеми, дії та цілі у своєму стратегічному плануванні та поступово застосовують кругові бізнес-моделі [3]. Фірми, що застосовують циркулярну економіку, можуть суттєво сприяти досягненню кліматичної нейтральності до 2050 р. та відокремити економічне зростання від використання ресурсів, тобто сприяти розвитку економічному декаплінгу. Насправді циркулярна економіка є справді ключовим підходом для переходу до більш стійкої економічної парадигми, яка дозволяє мінімізувати використання ресурсів, відходи, викиди та витоки енергії, а також закриття матеріальних та енергетичних циклів [4].

Охоплення систем та стратегій ЄС вимагає змін на макро- та мікрорівнях. Біля макрорівня, Європейський Союз спонсорував План дій щодо циркулярної